

Poštovane dame i gospodo. Sve vas srdačno pozdravljam.

U vrijeme kada se rodila zamisao o stalnom postavu, svrha je bila oplemeniti zajedničke prostore Arhiva. Ova svrha, međutim, nije i ostala jedina. Naime, izložbom se također želi, a nadamo se da ćemo u tome i uspjeti, skrenuti pozornost javnosti na arhivske ustanove i arhivsko gradivo koje se u njima baštini kao temeljne i polazišne točke za mnoga znanstvena, stručna i publicistička istraživanja, ali i za istraživanja u privatne svrhe. Upravo su iz tog razloga oblikovane cjeline koje zorno prikazuju tek nekolicinu grana znanosti i struka koje izvore za istraživanja mogu pronaći u arhivskom gradivu.

Osim navedenog, bilo nam je važno među izložke uvrstiti djela osoba koje su ostavile traga te svojim iznimnim talentom i predanim radom zadužile Istru.

Nezaobilazno je bilo i prikazivanje glagoljičnog pisma koje je, između ostalog, i svjedočanstvo višestoljetne povezanosti Istre s hrvatskim kulturnim prostorima.

Kriteriji za odabir gradiva bili su: prikazati najvrjednije, najznačajnije i, naravno, najatraktivnije gradivo. Bilo je prilično teško i zahtjevno odabrati ono najreprezentativnije budući da skrbimo o gotovo 4,5 km gradiva i sve je vrijedno da se pokaže. Ipak, mjesta je malo i valjalo se ograničiti na određeni broj eksponata.

Na koncu, koncept izložbe je sljedeći: na ulazu u zgradu nalazi se Rješenje o osnivanju Arhiva i katastarski plan grada Pazina iz 1820. godine na kojem su istaknute tri zgrade u kojima Arhiv danas ima radne i spremišne prostore. Na planu se još nalaze i fotografije zgrada iz vremena kada je Arhiv osnovan, odnosno iz 1958. godine.

U hodniku (ispred Velike dvorane) nalaze se eksponati pravosudne provenijencije: gradivo nastalo radom bilježnika gdje valja istaknuti eksponat ispravu iz vjerojatno 1200. godine koja predstavlja najstariji dokument pohranjen u Arhivu. U tu cjelinu ulaze i statuti koje slijedi urbar Pazinske knežije.

Sljedeću cjelinu, koja je smještena na stubištu na međukatu, čine dokumenti iz područja glazbene umjetnosti: notni zapisi i i odore članova istarskih glazbenih udruženja iz prošlosti.

Nadalje, jedna nasuprot druge izložene su zanimljive tiskovine, a između njih je niz spisa pisanih na glagoljici.

U nastavku se nalaze izložci iz područja graditeljstva i arhitekture te plan grada Pule.

Na prvom katu, kraj oglasne ploče izložen je Cavallijev Herbarij iz 1719. godine. Prostor ispred Čitaonice oplemenjen je preslikama gradiva iz knjižničnih fondova Arhiva. Uz tu vrijednu građu svoje je mjesto zauzeo preslik pisma biskupa Jurja Dobrile.

Na dnu prostorije izložen je nacrt kupaonice poznate obitelji Hütterott koji je živjela na otoku kraj Rovinja.

Izložbu zatvaraju dva estetski vrlo raskošna obiteljska stabla.

Napominjem da svaku cjelinu otvara legenda s kratkim uvodom u sadržaj cjeline i popisom eksponata u njoj, dok su u deplijanu eksponati popisani na način da prate njihov razmještaj u prostorima Arhiva.

Ovom prilikom, prije svega, želim zahvaliti ravnatelju Elvisu Orbaniću na ukazanom povjerenju. Potom Jasni Vlahović, Maji Cerić, Markusu Leidecku, Jakovu Kmetu i Aldu Prencu na konkretnoj pomoći tijekom realizacije izložbe te svim kolegicama i kolegama u Arhivu na podršci, strpljenju i ohrabrenjima.

Nadalje zahvaljujem recenzentima, našim vanjskim suradnicima: Davidu Iviću za obradu i oblikovanje, fotocentru Pazin za digitalni ispis, tvrtki Sinam Tinjan za opremu i postavljanje izložbe te tiskari koja je u kratko vrijeme obavila vrlo kvalitetan posao.

Nadamo se da će ova izložba ponuđenim privući, ali i zadovoljiti što širi interes javnosti.